

Nr 9 WRZESIEŃ 1948 Cena 60 zł

TREŚĆ NUMERU:

WIADOMOŚCI Z KRAJU

CZĘSTOCHOWA. Turniej o mistrzostwo miasta na rok 1948. 1) Czarnota 13 p. (100%!), 2) Jemielita 10,5, 3) Borkowski 10, 4) Szeląg 9,5, 5) Dąbrowski 9, 6) Izdebski 9, 7) Rutkowski 6,5, 8) Dębicki 4,5, 9) Skalik (I) 4,5, 10) Szulakowski 4, 11) Malik 3,5, 12) Lompe 3, 13) Martan 3, 14) Walenta 1 p. Turniej ten był jednocześnie turniejem kwalifikacyjnym. I kategorię zdobyli Czarnota, Jemlelita i Borkowski, II — Szeiag, Dąbrowski, Izdebski i Rutkowski, III — pozostali prócz Walenty.

W turnieju o mistrzostwo częstochowskiej YMCA zwyciężył Izdebski (17) przed Jemielitą, Ciechomskim, Skalikiem i Borkowskim (po 16). Uczestników 20.

WROCŁAW. Turniej drużynowy o mistrzostwo Polski w Krakowie zakończył się zwycięstwem drużyny krakowskiej. Siedzą od lewej: Śliwa, Arłamowski i Tarnowski — stoją: Tarkowski, Tkacz i Gdański. Nieobecni na zdjęciu Ciejka i Kwilecki.

Sprawozdanie i partie z tego turnieju podamy w 10 numerze.

POMORZE. Turniej o mistrzostwo Włocławka na rok 1948. 1) Gaworski (10 p. — 100%!), 2) Sieradzan 7, 3) Grosman 6,5, 4) Lewi 6,5, 5) i 6) Gatkowski i Kąkolewski po 5, 7) Oleradzki 4,5, 8) 9) i 10) Łapiński, Makowski i Sternowski po 3,5, 11) Konduk 0 p.

GDAŃSK. Turniej o mistrzostwo miasta. 1) Wismont S. 9, 2) Szczepaniec 8, 3) i 4) Gorkiewicz i Sulik po 7,5, 5) i 6) Andruszkiewicz i Zacharko po 6, 7—9. Laskowski, Jankowski i Messner po 5,5, 10) Wislocki 2,5, 11) Turowiecki 2, 12) Kieres 1 p.

Na odbytym w dniu 1 lipca walnym zebraniu Pom. OZSz wybrano Zarząd w składzie: prezes — mgr Kulla, wiceprezes — Kruszczyński, sekretarz — Samochwalenko, skarbnik — Tabaczyński (wszyscy z Bydgoszczy), członkowie: Burdelak (Inowrocław), Kwast (Toruń), Sieradzan (Włocławek). Zastępcy: Szatkiewicz (Inowrocław), Borchardt (Toruń) i Hajec (Grudziądz).

Klub Sportowy ZZK Pomorzanin pokonał w meczu towarzyskim Włocławski Klub Szachistów w stos. 9:2. Składy drużyn: ZZK Pomorzanin — Czerniaków, Borchardt, Małowski, Sadowski J., Zieliński, Świrski, Kant, Karpowicz, Badowski H., Słowik, Kwast. Włocławek: Gaworski, Sieradzan, Gatkowski, Oleradzki, Grossman, Kąkolewski, Łapiński, Rostalski, Janowski, Sternowski, Kin. Punkty dla Włocławka zdobyli: Gaworowski (0,5), Łapiński (0.5) i Janowski (1). Pozostałe partie wygrali szachiści drużyny toruńskiej.

WARSZAWA. W. O. Z. Sz. rozpoczyna tegoroczne turnieje kwalifikacyjne dla wszystkich graczy Okręgu.

Jednocześnie rozpoczynają się turnieje promocyjne w poszczególnych kategoriach

ADRESY KLUBÓW

Klub Szachowy „Roszada" przy Fabr. Elektrod PLANIA w Raciborzu. Rozgrywki w każdy piątek, zimą we wtorki i piątki. Prezes sekcji K. Sławiński, sekretarz J. Jagielnicki.

MIESIĘCZNIK

ORGAN OFICJALNY POLSKIEGO ZW. SZACHOWEGO

WYDAWCA: w imieniu P. Z. Sz. — Tadeusz CZARNECKI

REDAGUJĄ: T. Czarnecki, M. Gałuszka, S. Gawlikowski, M. Wróbel

Adres Redakcji: Warszawa, Walecznych 40 m. 3, tel. 50-66

KONTO P. K. O. I — 4636

Prenumerata roczna zł 500, półroczna zł 270

Nr 9 **WRZESIEŃ 1948** **ROK III**

TEMATY AKTUALNE

TURNIEJ w Saltsjobaden — drugi etap rozgrywek o mistrzostwo świata według przyjętego dwa lata temu przez FIDE nowego systemu — został zakończony.

Wyniki turnieju podaje tabela (p. strona nast.). Bezsporny, wymowny sukces odnieśli w nim szachiści radzieccy, zajmując na pięć pierwszych miejsc — cztery. Pierwsze miejsce przypadło w udziale młodemu mistrzowi Moskwy, Dawidowi Bronsteinowi, graczowi niezwykle bojowemu, wielkiemu zwolennikowi ostrej gry (i gambitu królewskiego). Uzyskał on 71% punktów, nie przegrywając ani jednej partii. Jak stwierdza mistrz Najdorf, zwycięzcą w tym turnieju mógł być równie dobrze każdy z pozostałych mistrzów radzieckich, tak wyrównana jest klasa ich gry.

Szabo, po niepowodzeniach zeszłorocznych, zrehabilitował się całkowicie. Natomiast zawiódł Najdorf, uważany przez większość znawców, a między innymi i przez siebie, za faworyta turnieju. Nasi Czytelnicy znajdą w tym numerze ocenę tego turnieju, napisaną przez niego.

NIESPODZIEWANY dla organizatorów (FIDE) wynik turnieju spowodował jeszcze przed ostatecznym jego zakończeniem próby rewizji powziętych uprzednio postanowień, dotyczących liczby przyszłych uczestników „turnieju kandydatów". (Patrz art. inż. Wojnarowicza w tym numerze). Raz jeszcze FIDE dołożył starań, aby stracić jak najwięcej ze swego autorytetu; do takich bowiem tylko skutków prowadzić może chwiejność i niezdecydowanie, wykazywane przez tę instytucję. Dwa lata temu postanowiono, że zwycięzca turnieju w Pradze zagra w meczu - turnieju o mistrzostwo świata — i zwycięzca turnieju praskiego, Najdorf, nie został do niego dopuszczony. Postanowiono, że kto z „wielkiej szóstki" nie stawi się do rozgrywek, zostanie raz na zawsze pozbawiony prawa do dalszego w nich udziału — a obecnie wlicza się Fine'a do turnieju kandydatów. Liczbę uczestników tego turnieju ustalono na 10 — ale kiedy

jego skład wypadł nieco inaczej, niż przypuszczano, przeprowadza się zmianę własnej uchwały.

Czy nie lepiej przewidzieć naprzód wszystkie możliwości, a następnie twardo stać przy powziętych postanowieniach? Trochę za dużo tych „poprawek".

TABELKA turnieju w Saltsjobaden jest niemałą satysfakcją dla autora drukowanego w „Szachach" artykułu o ustalaniu kolejności uczestników („Szachy", Nr 2 i 3 br.). Dziwnym bowiem przypadkiem, z czterech graczy, którzy uzyskali po 10½ punktów, aż trzech (Stahlberg, Bondarewski i Najdorf) uzyskali jednakową ilość punktów Gelbfuhsa — naprawdę rzadki wypadek — i gdyby szło o ustalenie, kto z nich jest „wartościowo" lepszy, bez rozgrywania specjalnego meczu, system Bortkiewicza okazałby się konieczny. Według tego systemu, kolejność tych czterech graczy jest następująca: Stahlberg, Bondarewski, Najdorf.

Tabela turnieju w Saltsjobaden

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Pkt.
1	Bronstein	●	1	½	1	½	½	½	½	½	½	1	½	½	1	½	1	½	1	1	1	13½
2	Szabo	0	●	½	½	1	½	½	1	½	1	½	1	1	1	½	1	½	½	1	0	12½
3	Bolesławski	½	½	●	½	½	1	½	0	½	1	½	½	1	½	½	½	1	1	1	½	12
4	Kotow	0	½	½	●	½	½	½	½	½	½	1	½	½	½	½	1	1	1	1	½	11½
5	Lilienthal	½	0	½	½	●	½	1	1	½	½	0	½	½	½	1	½	1	½	½	1	11
6	Stahlberg	½	½	0	½	½	●	½	½	½	0	½	1	1	½	½	½	½	1	½	1	10½
7	Bondarewski	½	½	½	½	0	½	●	½	1	0	½	1	½	0	½	½	1	½	1	1	10½
8	Najdorf	½	0	1	½	0	½	½	●	½	1	0	1	½	0	½	1	½	½	1	1	10½
9	Flohr	½	½	½	½	½	½	0	½	●	½	½	½	½	½	½	½	1	½	1	1	10½
10	Trifunović	½	0	0	½	½	1	1	0	½	●	½	½	0	1	½	½	1	½	1	½	10
11	Pirc	0	½	½	0	1	½	½	1	½	½	●	½	½	0	1	0	½	1	½	½	9½
12	Gligorić	½	0	½	½	½	0	0	0	½	½	½	●	1	½	1	1	1	½	0	1	9½
13	Böök	½	0	0	½	½	0	½	½	½	1	½	0	●	½	½	½	½	1	1	1	9½
14	Ragozin	0	0	½	½	½	½	1	1	½	0	1	½	½	●	0	0	½	0	½	1	8½
15	Yanofsky	½	½	½	½	0	½	½	½	½	½	0	0	½	1	●	0	½	½	½	1	8½
16	Tartakower	0	0	½	0	½	½	½	0	½	½	1	0	½	1	1	●	0	½	½	½	8
17	Pachman	½	½	0	0	0	½	0	½	0	0	½	0	½	½	½	1	●	1	½	1	7½
18	Stoltz	0	½	0	0	½	0	½	½	½	½	0	½	0	1	½	½	0	●	½	½	6½
19	Steiner	0	0	0	0	½	½	0	0	0	0	½	1	0	½	½	½	½	½	●	½	5½
20	Lundin	0	1	½	½	0	0	0	0	0	½	½	0	0	0	0	½	0	½	½	●	4½

M. Najdorf

TURNIEJ W SALTSJOBADEN

Turniej międzynarodowy w Saltsjöbaden zakończył się zwycięstwem młodego szachisty sowieckiego, Dawida Bronsteina. Grał on po raz pierwszy poza granicami swego kraju i jest to największy jego sukces na arenie międzynarodowej. Poza tym zakończył turniej jako jedyny niezwyciężony. Gra jego jest odzwierciedleniem obecnej szkoły szachów sowieckich. Czysta technika i wybitna znajomość otwarć. Długie manewry swymi figurami w oczekiwaniu na błąd przeciwnika. Jest prawie nieomylny, wystarczy natomiast jeden błąd przeciwnika, by zakończyć partię na swoją korzyść. Bronstein gra ostro, ale trzeba zaznaczyć, że posiada poczucie pozycji. Z dr Tartakowerem w ostatniej partii poświęca piona, gra finał Skoczek przeciwko Gońcowi i pomimo przewagi materialnej swego przeciwnika, wygrywa w dobrym stylu partię i turniej. Drugą nagrodę zdobył węgierski mistrz Szabo. Po niepowodzeniach w Europie i w Południowej Ameryce, Szabo odzyskuje swą formę, wygrywając duży turniej w Budapeszcie i figurując tutaj na drugim miejscu. Na dwie rundy przed końcem turnieju Szabo prowadził o pół punkta przed Bronsteinem. W ostatnich dwu partiach z dwoma Szwedami, Stoltzem i Lundinem (ostatnim w tabeli) osiąga zaledwo pół punkta! Niestety nerwy pociągają go za daleko. Wygrywając, jest wielkim mistrzem, przegrywając załamuje się kompletnie i nie jest zdolny do szybkiej rehabilitacji.

Trzecią, czwartą i piątą nagrodę zdobyli: Bolesławski, Kotow i Liliemthal. Wszyscy doskonali mistrzowie o stylu podobnym. Siła ich jest prawie równa, tak że turniej mógł wygrać którykolwiek z nich.

Ostatnie nagrody podzielili: Flohr, Bondarewski, Stahlberg i Najdorf. Wszyscy oni uzyskali prawo uczestniczenia w następnym turnieju mistrzów, który wyłoni challengera do walki z mistrzem świata, Botwinnikiem.

Moja szósta nagroda była, niestety, najsłabszym rezultatem w ostatniej karierze szachowej. Cierpiałem cały czas na żołądek i to było powodem mojej złej formy. Partii z Bronsteinem, Yanofskym, Kotowem, Stahlbergiem — zupełnie wygranych — tym razem nie mogłem wygrać.

Muszę uzupełnić moje wiadomości teoretyczne i sądzę, że w przyszłym turnieju będę poważnym konkurentem w turnieju „kandydatów".

Dalsze miejsca zajęli Jugosłowianie. Najzdolniejszy ich gracz, młody Gligorić, gra słabo końcówki i dlatego nie znalazł się wyżej. Sądzę, że z czasem będzie to wielki mistrz. Razem z nim przyszłością może być najmłodszy uczestnik turnieju, reprezentant Kanady — Yanofsky. Gra coraz lepiej i już teraz, mając 22 lata, ma styl wielkiego mistrza.

Szkoda, że w turnieju tym nie brał udziału wielki mistrz polski, który obecnie mieszka w Argentynie, Paulin Frydman. Jestem przekonany, że byłby on niespodzianką turnieju, figurując między pierwszymi w tabeli turniejowej.

Inż. St. Wojnarowicz

WRAŻENIA Z KONGRESU FIDE

Kongres zwołano na okres końcowy turnieju eliminacyjnego do rozgrywek o mistrzostwo świata. Moment ten zaciążył w sposób fatalny na obradach. W warunkach turnieju ustalono, że pierwszych 5 wejdzie łącznie ze Smysłowem, Keresem, Euwem, Finem i Rzeszewskim do przyszłorocznego turnieju, którego zwycięzca stanie do walki z Botwinnikiem. Tymczasem okazało się, że Najdorf (obecnie Argentyna) i Stahlberg (Szwecja) nie mają szans dostania się w skład wybranej piątki. Mogą trafić do przyszłego

turnieju, o ile wybierze się 10-ciu. Wniosek tego rodzaju postawiła Argentyna, popierając to propozycją urządzenia turnieju w Buenos-Aires z dodatkiem pokrycia wszystkich kosztów przejazdów dla uczestników, ufundowania nagród i nawet extra honorariów, których na pewno żądać będą Fine i Rzeszewski. Kontr-propozycję wysunęły Węgry, które zapraszały do Budapesztu, ale nie mogły dać tak luksusowych warunków. W głosowaniu wniosek Argentyny — zwiększenia liczby uczestników turnieju do 14 — przeszedł większością głosów. Stało się to dzięki dziwnej technice głosowania. Argentyna przywiozła upoważnienia z Urugwaju i Brazylii, dzięki czemu rozporządzała 3-ema głosami. W sukurs przyszła jej Hiszpania frankistowska, świeżo przyjęta w skład członków FIDE. Poza tym wniosek popierały: Szwecja, Dania (ze względu na Stahlberga) oraz ze względów finansowych USA i Wielka Brytania. Do tego zespołu dołączyła się Szwajcaria. W rezultacie nastąpił kryzys. Przedstawiciel Związku Radzieckiego zagroził wycofaniem swoich graczy z konkurencji i oświadczył, że do Argentyny nie pojadą. Wobec tego zebranie nie mogło znaleźć wyjścia honorowego z sytuacji. W rezultacie zakończono dość dziwnym kompromisem. Wybrano komisję 5-ciu w składzie: prezes, dwaj wiceprezesi (Francja i Szwecja) oraz przedstawiciele Związku Radzieckiego i Stanów Zjednoczonych, przelewając na nią wszelkie pełnomocnictwa. Komisja ma zebrać się za miesiąc w Sztokholmie.

Podobnie nierozstrzygnięta została sprawa mistrzostw kobiecych. Projekt Związku Radzieckiego nie przeszedł, gdyż nie uwzględniał przedstawicielek państw jak: Finlandia, Dania, Norwegia. Ustalono liczbę zawodniczek na około 15, przy czym sposoby eliminacji ustali specjalna komisja. Wspominałem już o faszystowskiej Hiszpanii. W toku obrad doszła druga tego rodzaju niespodzianka. Przedstawiciel Szwajcarii zaproponował przyjęcie Niemiec. Znalazł się nawet na Kongresie taki „dobry“ Niemiec, który w czasie wojny „uciekł“ do Holandii. Charakterystyczne, że posługiwał się on językiem angielskim. W rezultacie postanowiono — wobec tego, że nie ma obecnie zjednoczonego państwa niemieckiego — przekazać sprawę komisji, złożonej z przedstawicieli Związku Radzieckiego, Anglii, Ameryki i Francji, która zbada stosunki w świecie szachowym na terenie swojej okupacji. Po zebraniu materiału komisja złoży odpowiednie wnioski do biura FIDE.

Ostatni dzień turnieju w Saltsjöbaden był pełen napięcia. Decydował się los pierwszej nagrody. Bronstein i Szabo mieli po 12,5 punkta, przy czym grali odpowiednio z Tartakowerem i Lundinem. Lundin był ostatni w turnieju, wobec czego wszyscy wróżyli zwycięstwo Węgrowi Szabo. Tak zresztą wyglądała sytuacja w stadium środkowym. Bronstein po wymianie figur miał raczej remis z Tartakowerem, Szabo miał przewagę piona przy bardzo słabym ataku Lundina. Szabo chciał koniecznie wygrać, zaryzykował — i przegrał. Odwrotnie Tartakower popełnił kilka błędów i uległ. Turniej więc zakończył się pełnym sukcesem szachistów radzieckich. Zdobyli oni I, III, IV i V miejsce. Stąd wielkie wśród nich rozgoryczenie na uchwalone właściwie przez FIDE powiększenie liczby uczestników przyszłorocznego turnieju. Zwłaszcza rozgoryczony jest Bolesławski, który kilka razy w lepszych sytuacjach godził się na remis, nie chcąc za wszelką cenę spaść poniżej 5-go miejsca. Polskim szachistom radzę zwrócić uwagę na jego partie. Pewne warianty sycylijskiej i francuskiej zostały przez niego w praktyce tego turnieju dosadnie skomentowane. Rozgromił przeciwników w sposób niezwykle efektowny. Dla „Szachów“ otrzymałem od niego wraz z komentarzem partię ze Stahlbergiem, którą złożył na moje ręce wraz z serdecznymi pozdrowieniami dla szachistów polskich.

Turniej na ogół był wyrównany. Właściwie pierwsza 14-tka reprezentuje równą klasę. Niespodziankę sprawił mistrz Bronstein, który przegnał arcymistrzów, swych rodaków. Jest to gracz bojowy w rodzaju naszego Borowskiego. On jedynie odważa się grać na turniejach gambit królewski. Prócz niego jeszcze Keres. Jugosłowianie wypadli stosunkowo blado. Są to jednak poważni przeciwnicy. Gligorić miał wyraźnego pecha, zdarzyła mu się nawet gaffa w rodzaju podstawienia figury. A potrafił też przegrywać

w sytuacjach wyraźnie wygranych. Szwedzi są zmartwieni złymi wynikami Lundina, który na to wyraźnie nie zasłużył. Stoltzowi zaszkodził nadmiar alkoholu, którego sobie nie żałuje w prohibicyjnej w zasadzie Szwecji. Pachman opuszcza turniej wyraźnie speszony. Obsługa prasowa radziecka — to wzór dla wszystkich. Dwóch specjalnych korespondentów: Ałatorcew i Nowotelnow. Telefony codzienne do gazet o wynikach, biuletyn ze wszystkimi komentarzami. Szczegółowo również opracowali ten turniej Węgrzy i Jugosłowianie. Mimo woli zazdroszczę im możliwości, które posiadają. W zestawieniu z nimi jesteśmy Kopciuszkami. Ale to się zmieni na lepsze, pod warunkiem jednak, że będziemy mieli reprezentanta, którego udział w rozgrywkach obudzi zainteresowanie w kraju.

Tymczasem jedyny nasz ex-przedstawiciel o klasie europejskiej — mistrz Najdorf gra w barwach Argentyny. Po przyjeździe do Europy zwrócił się do mnie listownie z propozycją odbycia tournée po Polsce. Warunki były dla Polskiego Związku Szachowego bardzo ponętne. W rozmowach, odbytych w Sztokholmie, ex wicemistrz Polski godził się na eksploatowanie go pod względem szachowym w kraju bez żadnych ograniczeń. Jak wiadomo Najdorf posiada rekord światowy 45 partii granych jednocześnie bez patrzenia na szachownicę. Wizyta jego w Polsce byłaby dla nas wydarzeniem. Niestety, nie zdołaliśmy w krótkim czasie załatwić formalności z wizami. Sprawa została odłożona na kilka tygodni. Może to i lepiej. Będziemy mieli czas na przygotowania w okręgach i może Najdorf trafi na nasz obóz treningowy w Zakopanem, który projektowany jest przed wyjazdem naszej drużyny do Bukaresztu.

Równolegle z turniejem zasadniczym w Saltsjöbaden odbywało się spotkanie drużynowe Szwecji, Danii, Norwegii i Finlandii. Pierwsze trzy drużyny rozegrały po 2 spotkania, Finlandia po jednym. Zwyciężyła Szwecja. Korzystając z okazji, omówiłem z prezesem, dr Rogarem, możliwość spotkania drużynowego Polska — Szwecja. Szczegóły ustalimy drogą korespondencyjną.

Na zakończenie mała informacja. Pierwsza nagroda Saltsjöbaden wyniosła 2.000 koron (220 tys. złotych). Poza tym wszyscy uczestnicy dostali wynagrodzenia w wysokości 25 koron za punkt. Nagrody za piękność zdobyli: Bronstein, Ragozin i Bolesławski.

Partie

Redaguje St. Gawlikowski

Z MISTRZOSTW ŚWIATA

Runda XXI

268. OBRONA NIMZOWITSCHA

Euwe KERES

1) d2-d4, Sg8-f6
2) c2-c4, e7-e6
3) Sb1-c3, Gf8-b4
4) Hd1-c2, 0-0
5) Gc1-g5, h7-h6
6) Gg5-h4, c7-c5
7) d4:c5, Sb8-a6
8) e2-e3, Sa6:c5
9) Sg1-e2, d7-d5

Keres gra na ostre powikłania, rozpoczęte ruchem 6... c5. Posunięciem w tekście oddaje piona.

10) 0-0-0, Gc8-d7
11) c4:d5, Wa8-c8
12) Kc1-b1, Sc5-a4
13) d5:e6, f7:e6
14) Hc2-b3, Gb4:c3
15) Se2:c3, Sa4:c3†
16) b2:c3, Hd8-e8

Z groźbą Ga4.

17) Wd1-d4, Sf6-d5
18) c3-c4, Sd5-b6
19) Gf1-d3, Sb6-a4
20) Gd3-c2, Sa4-c5

Tu czarny Skoczek stoi doskonale, blokując i krępując ruchy białych figur, a zwłaszcza taktyczną groźbę Hd3.

21) Hb3-c3, b7-b5
22) Kb1-a1

Groziło b5-b4 i Ga4 z decydującym atakiem.

22) ... a7-a5
23) c4:b5, Gd7:b5
24) Hc3-b2, He8-c6
25) Wd4-g4, Wf8-f7
26) Gh4-f6, Wc8-c7
27) Wh1-d1, Gb5-d3
28) Gc2:d3?

Błąd w niedoczasie. Po 28. W:d3, S:d3. 29. G:d3 białe powiększyłyby swą przewagę materialną.

28) ... Sc5:d3

29) Wd1:d3 Wf7:f6

Wieży tej białe bić nie mogą wobec mata na c1.

30) f2-f3

W obronie przed nieprzyjemnym W:f2.

30) ... Wf6-f5

31) Wg4-d4, Wf5-c5

32) Wd4-d8†, Kg8-h7

33) Wd3-d1, Wc5-c2

34) Hb2-d4, Wc2-c1†

35) Ka1-b2, Hc6-c2†

Białe poddały się.

269. HISZPAŃSKA

Smysłow Rzeszewski

1) e4, e5. 2) Sf3, Sc6. 3) Gb5, a6. 4) Ga4, Sf6. 5) 0-0, S:e4. 6) d4, b5. 7) Gb3, d5. 8) d:e5, Ge6. 9) He2, Sc5. 10) Wd1, b4!

Odpowiedź na grożące c2-c4, które wprowadził do partii hiszpańskiej Keres.

11) Ge3, S:b3. 12) a:b3, Hc8. 13) c4, d:c4. 14) b:c4, h6.

Zabezpiecza swego dobrego Gońca e6 przed ew. wymianą po Sg5.

15) Sbd7. Ge7. 16) Sb3, 0-0. 17) Gc5, Gg4. 18) He4! G:f3. 19) g:f3, He6. 20) G:e7, S:e7. 21) Sc5, Hg6†. 22) H:g6, S:g6. 23) S:a6, S:e5. 24) b3, Wa7. 25) S:b4, W:a1. 26) W:a1, Wb8. 27) Sd5, W:b3, 28) f4, S:c4. 29) Wc1, Sd2. 30) W:c7, Sf3†. 31) Kg2, Sh4†. 32) Kf1, Wb2. 33) Se3, Wb4. 34) f5, f6. 35) Wc5, Kh7. 36) Sd5, Wd4. 37) Se7. Wd3. 38) Sg6, S:g6. 39) f:g6†, K:g6. 40) Kg2, h5.

Tu partia została odłożona i następnie po 32 dalszych posunięciach oddana za remis.

Runda XXII

270. GAMBIT HETMANA

Botwinnik Euwe

1) d4, d5. 2) Sf3, Sf6. 3) c4, e6. 4) c:d5, e:d5.

Do zdobycia tytułu mistrza świata Botwinnikowi potrzebne było tylko remis...

5) Sc3, c6. 6) Hc2, g6. 7) Gg5, Gg7. 8) e3, Gf5. 9) Gd3, G:d3. 10) H:d3, 0-0, 11) 0-0-0, Sbd7. 12) Se5, He8. 13) S:d7, H:d7. 14) b4, Wfe8.

Zgodzono się na remis.

271. ANGIELSKA

Keres Smysłow

1) c2-c4 Sg8-f6

2) Sb1-c3 d7-d5

3) c4:d5 Sf6:d5

4) e2-e4 Sd5:c3

5) b2:c3 g7-g6

6) Gc1-a3 Gf8-g7

7) Sg1-f3 Sb8-d7

8) Gf1-e2 c7-c5

9) 0-0 0-0

10) d2-d4.

W tej pozycji, przypominającej obronę Grünfelda (z Gońcem na e3, zam. a3) białe mają wyraźną przewagę pozycyjną, którą wzmocnią jeszcze w następnych posunięciach.

10) ... c5:d4

11) c3:d4 Sd7-b6

12) Hd1-b3 Gc8-g4

13) Wa-d1 Gg4-d7

14) Wd1-c1 Gd7-a4

15) Hb3-b4 e7-e6

16) Ge2-b5 Ga4:b5

17) Hb4:b5 Wf8-e8

18) Wf1-d1 Wa8-c8

19) Ga3-c5 Hd8-c7

20) Wc1-b1 Hc7-c6

21) Gc5:b6

W tej pozycji trudno o przepis na „najlepsze posunięcie", jednak wymiana świetnie stojącego Gońca wydaje się nieusprawiedliwiona. Teraz czarne wyswabadzają się.

21) ... a7:b6

22) e4-e5?

Lepsze było Se5, po czym czarne jak się wydaje traciły obydwa piony „b".

22) ... Hc6:b5

23) Wb1:b5 Wc8-c6

24) g2-g3 We8-a8

25) Wd1-d2 Gg7-h6

W otwartej pozycji Goniec wykazuje swą przewagę nad Skoczkiem. Partia zdąża do wyrównania.

26) Wd2-b2 Gh6-c1!

Jedyne, ale wystarczające.

27) Wb2-b1, Wa8:a2

28) Wb5:b6 Wc6:b6

Po 28. Wc2 białe miałyby poważne trudności ze względu na nieszczęśliwą pozycję swego Skoczka. Likwidacja prowadzi do końcówki, w której czarny Goniec nie potrafi wywalczyć zwycięstwa.

29) Wb1:b6 Wa2-b2

Czarne, jak się okazuje, liczą na wolnego piona „b".

30) Wb6:b2 Gc1:b2

31) Kg1-f1 Kg8-f8

Końcówka jest remisowa. Nastąpiło jeszcze:

32) Ke2, Ke8. 33) Kd3, b5. 34) Sg5, h5. 35) h3, Ga3. 36) f3, Ge7. 37) Se4, Kd7. 38) g4, Kc6. 39) Sg3, h:g4. 40) f:g4, b4. 41) Kc4, g5. 42) Se4, b3! 43) Sc3 (oczywiście nie 43. K:b3?? Kd5 i wygrywa) **43)... b2. 44) Kb3, f6. 45) K:b2, f:e5. 46) d:e5, Kc5. 47) Kc2, Kd4. 48) Sb5†, K:e5. 49) Kd3.** Remis.

Runda XXIII

272. NIMZOWITSCHA

Rzeszewski Keres

1) d4, Sf6. 2) c4, e6. 3) Sc3, Gb4. 4) Hc2, 0-0. 5) a3,

G:c3†. 6) H:c3, b6. 7) Gg5, Gb7. 8) Sf3, d6. 9) e3, Sbd7. 10) Hc2, He8. 11) Sfd2, c5. 12) d:c5, b:c5. 13) b4, e5. 14) b:c5, d:c5. 15) Ge2, h6. (Nie G:g2? 16. Wg1 i 17. Gh6 z zyskiem jakości) **16) G:f6, S:f6. 17) 0-0, Hc6. 18) f3, Wfe8. 19) Gd3, Wad8. 20) Wfd1, Hc7. 21) Se4, We6. 22) S:f6.** (Cesk. Sach twierdzi, że białe mogły tu przejąć inicjatywę przez 22. Sc3! i 23. e4) **22)... W:f6. 23) Gh7†, Kh8. 24) W:d8†, H:d8. 25) Wd1, Wd6. 26) W:d6, H:d6.** Remis.

273. GAMBIT HETMANA

Smysłow — Botwinnik

1) d4, d5. 2) c4, d:c4. 3) Sf3, a6. 4) e3, Gg4. 5) G:c4, e6. 6) Sbd2, Sd7. 7) 0-0, Sgf6. 8) h3, Gh5. 9) b3, c5. 10) Ge2, c:d4. 11) S:d4, G:e2. 12) H:e2, Gc5. 13) Gb2, 0-0. 14) Wac1, Wac8. 15) Wfd1, He7. 16) Sd4-f3, Gb4. 17) W:c8, W:c8. Remis.

Runda XXIV

274. CZTERECH SKOCZKÓW

BOTWINNIK — Rzeszewski

1) e2-e4	**e7-e5**
2) Sg1-f3	**Sb8-c6**
3) Sb1-c3	**Sg8-f6**
4) Gf1-b5	**Gf8-b4**
5) 0-0	**0-0**
6) d2-d3	**Gb4:c3**
7) b2:c3	**d7-d6**
8) Gc1-g5	**Hd8-e7**
9) Wf1-e1	**Sc6-d8**
10) d3-d4	**Sd8-e6**
11) Gg5-c1	**Wf8-d8**
12) Gb5-f1.	

Ten oryginalny manewr powrotny obydwu Gońców jest znany z partii Perlis-Freymann, w której jednak czarne zastawiły w 11 pos. pułapkę, grając 11... c5 (12. d:e5, d:e5. 13. S:e5? Sc7!) Cesk. Sach uważa odpowiedź Freymanna (11... c5) za lepszą.

12) ...	**Se6-f8**
13) Sf3-h4!	

Z groźbą Sf5.

13) ...	**Sf6-g4**

Po 13) S:e4? nastąpiłoby 14) W:e4, f5. 15) Gc4†, Kh8. 16) Hh5! f:e4. 17) Gg5, Hd7. 18) Gf7 z groźbą 19) Sg6† i matem w 2 posunięciach.

14) g2-g3,	**He7-f6**
15) f2-f3,	**Sg4-h6**
16) Gc1-e3!	

Niektórzy komentatorzy uważają, że Botwinnik mógł tu uzyskać przewagę pozycyjną, grając 16) G:h6, na co czarne musiałyby odpowiedzieć g:h6, gdyż po 16)... H:h6 nastąpiłoby 17) d:e5. Ta ewentualność nie przeraża jednak Loumy, który podaje, że po 17)... Se6. 18) e:d6, W:d6 czarne tracą piona, ale opanowują linię „d", a pozycja białych pionów jest słaba.

16) ...	**Wd8-e8**
17) Hd1-d2	**Sf8-g6**

Dobra odpowiedź! Teraz po 18) G:h6 nastąpi 18)... S:h4!

18) Sh4-g2!	

Dar danajski: 18) ... H:f3? 19) Ge2, Hf6. 20) Gc4 z nast. Wf1 i groźnym atakiem.

W tej pozycji Rzeszewski zaproponował remis, które jednak Botwinnik odrzucił. W razie przyjęcia, jego mecz z Rzeszewskim w ramach mistrzostw byłby remisowy: 2,5:2,5.

18) ...	**Gc8-h3**
19) Gf1-e2	

19) G:h6 było również dobre: 19) ... g:h6. 20) Se3.

19) ...	**Gh3:g2**
20) K:g2,	**d6-d5!**

Ofiara piona dla uzyskania kontrgry. Ciągle grozi G:h6, a czarne nie mogą odejść Skoczkiem!

21) e4:d5	**e5:d4**
22) c3:d4	**Sh6-f5**
23) Ge3-f2	**We8-d8**

Cesk. Sach uważa za lepsze Wad8, podając nast. wariant: 24) Gb5, W:e1. 25) W:e1, W:d5. 26) We8†, Sf8.

24) c2-c4	**h7-h5**
25) h2-h4.	

Po partii Botwinnik pokazał, że 25) Wab1 było lepsze. Ewent. 25)... h5-h4 nie jest groźne.

25) ...	**b7-b5**
26) Hd2-g5	**Hf6:g5**
27) h4:g5	**h5-h4**
28) Ge2-d3	**h4:g3**
29) Gf2:g3	**Sf5:d4**

Cesk. Sach uważa to posunięcie za rozstrzygający błąd, polecając jako prowadzące do remis 29) S:g3 z nast. b:c4.

30) Wa1-d1,	**c7-c5**
31) d5:c6	**Sd4:c6**
32) Gd3-e4	**Wa8-c8**
33) Wd1:d8†	**Sc6:d8**
34) Ge4-f5	**Wc8-a8**
35) We1-e8†	**Kg8-h7**
36) c4:b5	

Jeszcze prędzej wygrywało 36) Gc7.

36) ...	**f7-f6**
37) Gg3-c7	**Sd8-e6**
38) We8:a8	

Partia jest już rozstrzygnięta. Nastąpiło jeszcze: **38) ... S:c7. 39) W:a7, S:b5. 40) Wd7, f:g5. 41) a4.**

Czarne poddały się.

Zwycięstwem w następnej partii wywalczył sobie Smysłow wicemistrzostwo świata.

275. OBRONA GRUNFELDA

Euwe — SMYSŁOW

1) d2-d4	**Sg8-f6**
2) c2-c4	**g7-g6**
3) Sb1-c3	**d7-d5**
4) Sg1-f3	**Gf8-g7**

5) Hd1-b3 **d5:c4**
6) Hb3:c4 **O-O**
7) e2-e4 **Gc8-g4**
8) Gc1-e3 **Sf6-d7**
9) Hc4-b3 **Sd7-b6**
10) a2-a4 **a7-a5**
11) d4-d5

Początek jak w partii tychże przeciwników w XIV rundzie, w której po 11 ... Sa6 białe uzyskały przewagę.

11) ... **Gg4:f3**
12) g2:f3 **Hd8-d6!**
13) Sc3-b5 **Hd6-b4†**
14) Hb3:b4 **a5:b4**
15) Sb5:c7 **Wa8:a4**
16) Wa1-b1

Należało grać 16. W:a4. Posunięciem w tekście białe przechodzą do niczym nieusprawiedliwionej defensywy.

16) ... **Sb6-d7**
17) Sc7-b5 **Wf8-c8**
18) Gf1-e2

Dzięki nazbyt ostrożnej grze białych czarne przejmują inicjatywę. Lepsze było Kd2! a nawet b2-b3.

18) ... **b4-b3**
19) Sb5-a3

To jest już poważniejszym błędem. Należało grać Gd2 z nast. Gc3; roszada była oczywiście niedobra ze względu na grożące ... Wc2.

19) ... **Gg7:b2!**
20) Wb1:b2 **Wa4:a3**
21) Ke1-d2 **Sb8-a6**
22) Wh1-b1 **Sa6-c5**
23) Ge3-d4

Na 23) Gd1 nastąpiłoby 23) ... Wa2! i nast. Sa4.

23) ... **e7-e5!**
24) d5:e6

Otwiera jeszcze jedną linię aktywnym czarnym Wieżom. Cesk. Sach uważa, że po 24. Gc3 białe mogły jeszcze zremisować.

24) ... **Sc5:e6**
25) Gd4-e3 **Sd7-c5**
26) Ge3:c5

Jeszcze jedna omyłka. Zachowując Gońce, białe jeszcze teraz miały szanse na remis.

26) ... **Se6:c5**
27) Kd2-c3 **Wa3-a4**
28) Kc3-d2 **Kg8-g7**
29) Kd2-e3 **Wc8-d8**
30) Wb1-c1 **b7-b6**
31) Ge2-c4 **Wd8-a8**
32) Gc4-d5

Piona bić nie można: 32. G:b3? Wb4 i 33... Wa3 ze zdobyciem Gońca.

32) ... **Wa4-a2**
33) Wc1-b1 **Wa8-a4**
34) Ke3-d2

Znów nie można bić: 34. G:b3? W:b2. 35. W:b2, Wa3.

34) ... **Wa4-d4†**
35) Kd2-e2 **Sc5-a4**
36) Wb2:a2 **b3:a2**
37) Wb1-a1

Nietykalny pion! 37. G:a2 Sc3†. 38. Ke3, Wa4. 39. Gb3, Wa3. 40. Wb2, Sd1†.

37) ... **Sa4-c3†**
38) Ke2-e3 **Wd4-d1!**

Białe poddały się. Ładne zakończenie.

Runda XXV

276. FRANCUSKA

KERES — Botwinnik

1) e2-e4 **e7-e6**
2) d2-d4 **d7-d5**
3) Sb1-c3 **Gf8-b4**
4) Gc1-d2

Rzadko używany gambit (Louma pisze, że nie zna go zupełnie), zastosowany po raz pierwszy przez Speyera, a następnie przez Alechina w partii z Flohrem (Nottingham 1936). W książce turniejowej pisze jednak Alechin że był to z jego strony „lapsus", gdyż miał zamiar grać najpierw e4-e5.

4) ... **d5:e4**
5) Hd1-g4

Po 5. S:e4, H:d4 czarne miałyby dobrą grę.

5) ... **Sg8-f6**

Bicie piona prowadziło do ostrej gry: 5. ... H:d4. 6. Sf3, Sf6. 7. Hf4, e5!

6) Hg4:g7 **Wh8-g8**
7) Hg7-h6 **Sb8-c6**

7. ... H:d4? 8. 0-0-0 z niebezpiecznym atakiem.

8) 0-0-0 **Wg8-g6**

Pion d4 nadal jest pośrednio broniony. 8. ... S:d4? 9. Sb5, G:d2†. 10. W:d2, c5. 11. c3, a6. 12. Sd6†, H:d6. 13. H:f6 z zyskiem figury.

9) Hh6-h4 **Gb4:c5**

Groziło 10. S:e4. Na 9. ... H:d4 białe grają 10. Gg5, He5. 11. f4, e:f3. 12. S:f3, Hf5. 13. Gd3.

10) Gd2:c3 **Hd8-d5**

Botwinnik usiluje utrzymać centrum, lepsze jednak było spokojne 10. ... He7 z grą pozycyjną.

11) b2-b3 **Sc6-e7**
12) f2-f3 **Gc8-d7**
13) Gc3-b2 **Gd7-c6**

Czarne zabezpieczyły piona e4.

14) c2-c4 **Hd5-f5**
15) d4-d5

Piękne poświęcenie piona, otwierające białe linie.

15) ... **e6:d5**
16) f3:e4 **d5:e4**

Otwiera ostatecznie linię Wd1, ale zarówno 16. ... H:e4? 17. G:f6, jak i 16. ... S:e4? 17. c:d5 — z tym samym skutkiem — były jeszcze gorsze.

17) Sg1-h3 **Sf6-g4**

Bardzo interesujące posunięcie. Czarne stoją przed poważną groźbą Ge2 i Whf1. Teraz mają kontrgrę Se3.

18) Hh4-g3 **Hf5-c5**

Czarne nie chcą tracić tempa na obronę piona c7, gdyż po 18. ... Wc8. 19. Ge2, Sf6. 20. Hh4 grozi znów Whf1.

19) Hg3:c7 **Wa8-c8**
20) Hc7-f4 **Hc5-e3†**

Po 20. ... Se3. 21. Wd2, S:f1. 22. W:f1 nacisk białych byłby jeszcze silniejszy.

21) Wd1-d2

Wymiana Hetmanów byłaby oczywiście niekorzystna dla białych: 21. H:e3? S:e3. 22. Wd2, S:f1. 23. W:f1, e3 i czarne zdobywają piona g2.

21) ... He3:f4?

Wszyscy komentatorzy uznają to posunięcie za błąd, wskazując na 21. ... He1†, jako na właściwe: 22. Wd1 (22. Kc2?? Se3†. 23. Kc3, Sd5† i wygrywa) ... He3†. 23. Kb1? H:f4 z nast. Sf2 z zyskiem jakości. Po 23. Wd2 oczywiście remis przez powtórzenie posunięć.

22) Sh3:f4, e4-e3.

Pozornie silne, pozbawia jednak piona silnej opieki Gońca c6.

23) Wd2-c2!

Tego posunięcia czarne nie przewidziały!

23) ... Wg6-g5
24) Gf1-e2 Sg4-f2

Po 25. ... G:g2? 26. Wg1.

25) Wh1-e1 Wc8-d8
26) g2-g3 Wg5-f5
27) Ge2-f1! Wf5:f4?

Czarne za wszelką cenę chcą utrzymać piona, który kosztował ich tyle wysiłków. Ofiara jakości jest jednak niepoprawna (patrz 32. pos. białych!) Lepsze było 27. ... Sg6. Na 27. ... Ge4? białe grają 28. W:f2!

28) g3:f4 Sf2-d3†
29) Gf1:d3 Wd8:d3
30) Wc2-c3 Wd3:c3
31) Gb2:c3 Se7-f5
32) Gc3-d2!

Pada ostatnia nadzieja czarnych. Nastąpiło jeszcze:

32) ... Kd7. 33) G:e3, b6. 34) Gf2, f6 35) Kd2, h5. 36) Kd3, Sh6. 37) Gh4, f5. 38) We7†, Kd 6. 39) h3.

Czarne poddały się.

Pierwsze zwycięstwo Keresa nad Botwinnikiem!

277. OBRONA TARRASCHA

RZESZEWSKI Euwe

1) d4, d5. 2) c4, e6. 3) Sc3, Sf6. 4) e3, c5. 5) Sf3, Sc6. 6) d:c5, G:c5. 7) a3, a5. 8) Ge2, 0-0. 9) 0-0, d:c4. 10) Hc2, e5. 11) G:c4, Gg4. 12) Sg5!

Grozi 13) Sd5 z nast. atakiem na h7.

12) ... Gh5. 13) Gd3, h6. 14) Se4, S:e4. 15) G: e4, Ga7. 16) Gd2, Gg4. 17) h3, Ge6. 18) Sb5, Gb6. 19) Wfd1.

19) G:c6? Wc8!

19) ... Hg5. 20) Sd6! G:h3. 21) Hb3, Ga7. 22) H:b7, Se7. 23) Gf3, f5. 24) Kf1, e4. 25) g:h3, Wab8. 26) S:e4.

26) H:a7? e:f3 i nast. mat w 2 posunięciach: Hg2† i Hg1.

26) ... f:e4. 27) H:e4, Wf7. 28) Gg4, Hh4. 29) f4.

Kontratak czarnych odparty, dwa piony więcej pozostały.

29) ... Kh8. 30) Ge1, Hf6. 31) Gc3, Ha6†. 32) Ge2, Hc8. 33) Gg4, Ha6†. 34) Kg1, Sf5. 35) G:f5, W:f5. 36) Wd7.

Czarne poddały się.

Komentarze w/g Revista Romana de Sah, Ceskosl. Sach i British Chess Magazine.

Z TURNIEJU W SALTSJOBADEN

278. SYCYLIJSKA

BOLESŁAWSKI Stahlberg

1. e4, c5. 2. Sf3, e6. 3. d4, c:d4. 4. S:d4, Sf6. 5. Sc3, d6. 6. Ge2, Ge7. 7. 0-0, Sc6. 8. Ge3, a6. 9. f4, Gd7. 10. He1, S:d4, 11. G:d4, Gc6. 12. Gf3, Hc7. 13. Hg3, 0-0. 14. Wa-d1, b5.

Niedokładnie. Prawidłowe 14... Wf-d8.

15. e5, Se8?

Po tym błędzie białe otrzymują atak. Prawidłowe było 15... d:e5. 16. f:e5, Sd5. 17. S:d5, G:d5. 18. G:d5, e:d5 z małą przewagą białych.

16. f5! G:f3?

Jeszcze jeden błąd, tym razem decydujący. Trzeba było koniecznie grać 16... d:e5.

17. H:f3, d5. 18. Hh3! Hc6.

Praktyczniej było może oddać piona: 18... e:f5 itd.

19. f6, Gc5. 20. Wf4, G:d4†. 21. Wf:d4.

Ostatnią nadzieją czarnych było 21. Wd:d4? Hc7 i nie można 22. Wh4 wobec H:e5! z groźbą mata na e1. Teraz czarne nie mają już obrony.

21... Wc8. 22. Wh4, h6. 23. f:g7, S:g7. 24. W:h6, Hc5†. 25. Kh1, f5. 26. e:f6 e. p. W:f6.

Jeśli 26... Sf5 to 27. Hh5 z nieuniknionym matem. Nastąpiło jeszcze:

27. W:f6, b4. 28. Wd-f1! b:c3. 29. Wh6, Sf5. 30. Wg6†, Kf8. 31. W:f5†! i czarne poddały się.

(Uwagi arcymistrza I. Bolesławskiego dla „Szachów").

279. SYCYLIJSKA

Trifunowicz NAJDORF

1. e4, c5.

Chociaż obrona sycylijska nie miała dużego powodzenia w tym turnieju — wybrałem ją, gdyż nadaje się

ona do ostrej gry i rzadko kończy się remisem. Dr Trifunowicz miał 0,5 p. więcej ode mnie (ostatnia runda! — przyp. red.) i musiałem za wszelką cenę wygrać, aby zakwalifikować się do przyszłego turnieju o mistrzostwo świata.

2. Sf3, d6. 3. d4, c:d4. 4. S:d4, Sf6. 5. Sc3, a6!

B. ważne posunięcie, gdyż po 5... e6 białe mogłyby zagrać 6. g3! Obecnie na 5. g3 czarne przeszłyby z wariantu „scheveningeńskiego" do „drakona" (6... g6).

6. Ge2, e6. 7. 0-0, Hc7. 8. f4, Sc6. 9. Ge3, Ge7. 10. He1, 0-0. 11. Hg3, Gd7.

Dotychczas grywało się tu 11... Kh8, jak np. w partii Bronsztajn-Gligoricz z tegoż turnieju, lub Gligoricz-Najdorf, Praga 1946. Po 11... Gd7 białe nie mogą grać 12. e5, a na 12. f5 nastąpi właśnie 12... Kh8!

12. Sf3?

Białe grają z tą samą ideą, jak po posunięciu 11... Kh8, po czym Bronsztajn zagrał słusznie 12. Sf3. W danej pozycji lepszym byłoby 12. Wa-d1, jak w partii Yanofsky-Stahlberg z poprzedniej rundy.

12... d5! 13. e5, Sh5. 14. Hf2, g6. 15. Gb6, Hb8.

Jedyne! Na 15... Hc8 mają białe silną odpowiedź 16. f5!! obecnie, wobec S:e5 awans piona jest niemożliwy.

16. Sd4, Sg7. 17. Gg4, He8.

Groziło oczywiście 18. S:d5 i 19. G:d7.

18. S:c6, G:c6. 19. Gc5, Wc8. 20. Wf-c1, G:c5. 21. H:c5, Hd8! 22. Se2, Ga4. 23. Hb4, G:c2. 24. H:b7, d4. 25. Ha7! d3. 26. Sc3, Wc4!

Nie można było grać 26... Hh4, wobec 27. Se4! z następującymi wariantami:

a) 27... d2. 28. Sf6†, Kh8. 29. Wf1 i białe stoją lepiej

b) 27... Se8. 28. h3 itd.

c) 27... Kh8. 28. h3, h5. 29. g3! Hd8. 30. Gf3 z lepszą grą białych.

27. Gd1, G:d1. 28. W:d1, W:f4. 29: H:a6, Hd4†. 30. Kh1, H:e5.

Nie 30... Wd8? gdyż białe przez 31. Se2! wygrałyby jakość.

31. H:d3, Sf5!

Grozi 32... Wh4!

32. We1, Hb8. 33. Se4, Wd8!

Bardzo ryzykowne byłoby 33... H:b2 wobec 34. g3, Wg4. 35. Wf-b1 i 36. h5.

34. Hc3, Wd4.

Czarne wprowadzają do głównego ataku ostatnią „rezerwową" figurę.

35. Sf6†, Kg7. 36. Sd7, Hd6. 37. Se5, f6. 38. Sf3, Wc4.

Nie 38... Wd3? bo 39. W:e6!

39. Hb3, e5. 40. Wa-d1, Hc6. 41. Wd8, Wc2. 42. Wd7†! Kh6. 45. Wd2.

Groziło 45... W:g2! Białe słusznie dały poprzednio szacha wieżą, aby króla wyprowadzić na h6.

45... W:d2. 46. S:d2, Wf2. 47. Sf3, g5.

Czarne nie mogły odrazu grać 47... e4 wobec 48. Sd4! i po 48... S:d4? 49. He3† zdobyłyby białe jakość.

48. Hb4, Kg6. 4 9.Hb3, e4. 50. Hg8†, Sg7. 51. Sd4, Hd7. 52. Hc4, W:b2. 53. Sc6, He6. 54. H:e6, S:e6. 55. g3, f5. 56. g4, f:g4. 57. W:e4, Wb1†. 58. Kg2, Sf4†. 59. Kf2, Wb2†. 60. Kg1, g3!

Najszybsze.

61. h:g3, Se2†. 62. Kf2, Sc3†. 63. Kf3, S:e4. 64. K:e4, W:a2. 65. g4? Wa4†. 66. Kf3, Kf6 i białe poddały się.

Odcięty skoczek c6 pada w kilku posunięciach.

(Uwagi arcymistrza M. Najdorfa dla „Szachów").

280. SŁOWIAŃSKA

M. NAJDORF E. Lundin

1. d4, d5. 2. c4, c6. 3. Sf3, Sf6. 4. Sc3, e6. 5. e3, a6!

Dotychczas to posunięcie było uważane za słabe, białe grywały 6. c5 i otrzymywały silne centrum. Ostatnie analizy wykazały, że po 6. c5 może nastąpić 6... g6! po czym czarne wyprowadzają swego gońca na g7 i po Sd7 rozrywają białe centrum przez e5!

6. Gd3.

Flohr w tym samym turnieju zagrał poprzednio z Lundinem 6. Hc2 i 7. Ge2. Ja wolałem posunięcie w tekście, gdyż wydawało mi się znacznie ostrzejsze.

6... d:c4. 7. G:c4, b5. 8. Gd3, c5. 9. a4, b4 10. Se4, Sb-d7. 11. a5?!

Ideą tego posunięcia jest uniemożliwienie czarnym a5 i w międzyczasie czarne zmuszone będą ulokować swego gońca na e7, a nie c7, by bronić swego piona.

11... Gb7. 12. Se-d2, Ge7. 13. Sc4, 0-0. 14. 0-0, Hc7 15. h3, Wa-d8. 16. He2, Sb8? 17. Wd1, Se4?

Znacznie silniejsze było 17... c:d4 i 18... Sc6.

18. Sc-d2, f5. 19. Gc4, Wd6. 20. S:e4, f:e4. 21. Se5, Gf6. 22. Sg4, Ge7. 23. b3, c:d4. 24. W:d4, Gd5. 25. Gb2.

Białe przezwyciężyły wreszcie swą ostatnią trudność: rozwinęły czarnopolowego gońca.

25... Wf5. 26. G:d5, e:d5.

27. Wd2, h5. 28. Se5, Gf6. 29. Wc1, Hb7. 30. Wd-c2! G:e5. 31. G:e5, W:e5. 32. Wc8†, Kh7. 33. W1-c7, Ha8.

Smutna konieczność, ale po 33... Hb5 białe wymieniają hetmany i biją skoczka z łatwo wygraną końcówką.

34. f4, Wf5.

Jedyne! Po 34... e:f3 e. p. 35. H:f3 biały hetman wkracza triumfalnie do obozu czarnych.

35. g4, Wg6.

Po 35... h:g4 36. H:g4 Wg6 następuje 37. Wh8†, K:h8. 38. H:g6 z nieuchronnym matem.

36. g5, Wf:g5†. 37. f:g5, W:g5†. 38. Kf1, d4. 39. Hc4, Wf5†.

T. zw. „przedśmiertny" szach...

40. Ke1 i czarne poddały się. Grozi 41. Hg8† z matem w kilku posunięciach.

(Uwagi arcymistrza M. Najdorfa dla „Szachów").

281. KATALOŃSKA

L. SZABO E. Book

1) Sg1-f3 d7-d5
2) g2-g3 Sg8-f6
3) Gf1-g2 e7-e6
4) 0-0 Gf8-e7
5) c2-c4 0-0
6) d2-d4 c7-c6
7) Sb1-c3

Z tego pola Skoczek lepiej kontroluje centralne pola, niż z d2, co poza tym wstrzymuje rozwój Gońca c1, a w wypadku fianchettowania tego Gońca, po ew. e2-e4, czarne utrzymują pionowe centrum i kończą swój rozwój jednocześnie z białymi.

7) ... b7-b6

Właściwsze jest 7. ... Sbd7.

8) Sf3-e5 Gc8-a6

Czarne wypróbowały ten system na wielu poprzednich turniejach. Przeciwnicy odpowiadali na to 9. b3, po czym mieli trudności z obroną punktu c4. Następujące posunięcie białych w tekście, choć rezygnuje z nacisku na centrum, daje w zamian niewątpliwą korzyść, rezerwuje bowiem możliwość wypadu Hetmanem na a4 i poniekąd powstrzymuje rozwój czarnych.

9) c4:d5 c6:d5
10) Gc1-f4

W celu jak najszybszego opanowania linii „c".

10) ... Sf6-d7

Godne polecenia było 10... Gb7, aby zakończyć rozwój hetmańskiego skrzydła.

11) Wa1-c1

11. S:d5!?? dawałoby szanse czarnym. Choć po 11 ... e:d5. 12. S:f7 itd. białe otrzymywały Wieżę i cztery piony za dwie lekkie figury, to jednak pozycja białego Króla (bez Gg2) mogłaby być przez te dobrze grające figury poważnie zagrożona.

11) ... Sd7:e5
12) Gf4:e5 b6-b5

Po 12 ... Sbd7, 13. Ha4! byłoby nieprzyjemnie dla czarnych, trzeba było jednak przewidzieć nast. ruch białych, atakujący skutecznie czarne centrum w chwili, gdy czarne figury nie mogą się temu przeciwstawić.

13) e2-e4!

Po tym posunięciu można uważać pozycję czarnych za straconą.

13) ... b5-b4
14) Sc3-e2 Hd8-a5

Na 14) ... Gb7 nastąpi 15. Wc7! Gc6. 16. Hc2! f6. 17. W:e7! i czarne tracą albo dwie figury za Wieżę, albo parę pionów.

15) e4:d5 e6:d5
16) Se2-f4! Ga6:f1
17) Hd1-g4 g7-g6

Jedyne! Na 17 ... f6 nastąpi 18. G:d5†, Kh8. 19. Sg6†, h:g6. 20. Hh4 mat.

18) Gg2:d5, Gf1-d3

Groziło 19. S:g6 i 20. H:g6 mat. Na 18 ... Sbd7 nastąpiłoby 19. S:g6, S:e5. 20. S:e7†, Kh8. 21. d:5 i Goniec f1 nie może odejść z powodu groźby 22. Hg5 itd.

19) Gd5:a8 Gd3-f5
20) Hg4-e2 Ge7-g5
21) h2-h4! Gg5:f4

Na 21 ... Gh6 nastąpi 22. Sd5.

22) Ge5:f4.

W wyniku kombinacji białe, prócz pary Gońców, zdobyły piona. Ostateczne zwycięstwo jest już rzeczą techniki, nawet w wypadku, gdyby czarne nie popełniły nast. błędu, po którym straciły jakość.

22) ... Sb8-d7
23) Ga8-f3 Gf5-e6
24) Gf4-d6.

Czarne poddały się.

(Komentował mistrz Szabo dla „Szachów". Ciekawa pozycja końcowa — czarna Wieża nie ma odejścia: 24 ... We8? 25. d5!).

282. FRANCUSKA

D. BRONSZTAJN L. Szabo

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sd2, Sc6. 4. Sg-f3, Sf6. 5. e5, Sd7. 6. Sb3, f6. 7. Gb5, a6. 8. G:c6, b:c6. 9. 0-0 c5. 10. c4, d:c4. 11. Sa5, Sb6. 12. e:f6, H:f6. 13. d:c5, Hf5. 14. Gg5, H:c5. 15. Hd8†, Kf7. 16. Wa-d1, Gb7. 17. S:b7, W:d8. 18. S:c5, Wd5. 19. Se4, Gd6. 20. Sc3, Wa5. 21. Gc1, h6. 22. Wf-e1, Sa4. 23. S:a4, W:a4. 24. a3, c3. 25. b3, Wa5. 26. Wd3, Wc5. 27. Ge3, Wa5. 28. W:c3, W:a3. 29. Gc5, Wa5. 30. b4, Wa4. 31. g3, a5. 32. b5, Wd8. 33. Kg2, Wa2. 34. G:d6, c:d6. 35. Wc7†, Kf6. 36. Sd4, We8.

37. b6, e5. 38. b7 i czarne poddały się.

283. OBRONA SCHLECHTERA

A. KOTOW G. Stolz

1. d4, d5. 2. c4, c6. 3. Sf3, Sf6. 4. e3, g6. 5. Sc3, Gg7. 6. Gd3, 0-0. 7. 0-0, Sb-d7. 8. Hb3, e6. 9. Wd1, He7. 10. Gd2, Wd8. 11. e4, d:c4. 12. G:c4, b5. 13. Gf1, b4. 14. Sa4, S:e4. 15. G:b4, He8. 16. Ga5, Sb6. 17. Hc2, Sd6. 18. S:b6, a:b6. 19. G:b6, Wd7. 20. Se5, Wb7. 21. Gc5, Sb5. 22. a4, Sc7. 23. Sc4, Gf8. 24. Sb6, Wa-b8. 25. a5, e5. 26. G:f8, Gf5. 27. Hc5, Se6. 28. H:e5, H:f8. 29. d5, f6. 30. Hc3, c:d5. 31. W:d5, Sg5. 32. Hc5, Hh6. 33. Wa-d1, Kg7. 34. Sd7, We8. 35. Hc6. Ge4. 36. H:f6† i czarne poddały się.

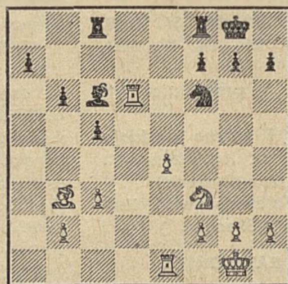
UCZYMY się GRAĆ

Do najczęściej spotykanych i zwykle najprostszych kombinacji szachowych należą kombinacje, dotyczące wzajemnego bicia, czyli **wymiany** figur.

Najmniej nawet zaawansowany szachista przekonywuje się zwykle dość prędko — na podstawie własnego doświadczenia — że przy posunięciu jakiejkolwiek figury na pole zagrożone przez przeciwnika, lub też przy pozostawianiu jej na polu, które zostało zaatakowane, należy dokładnie obliczyć, czy możemy obronić tę figurę tyle razy, ile razy może ją zaatakować przeciwnik (innymi słowy, czy możemy skierować na to pole tyleż figur, co on). Rachunek jest pozornie bardzo prosty: jeśli każde bicie przeciwnika możemy kolejno „odbić", posunięcie możemy wykonać bez obawy straty materialnej.

Zwracamy na to specjalną uwagę. Z nielicznymi wyjątkami musimy bezwzględnie unikać strat materialnych — i to nie tylko silnych figur, ale nawet i zwykłych pionów, z których przecież mogą później wyrosnąć groźne Hetmany. Zdarzają się wprawdzie u silnych graczy partie, rozstrzygnięte w piękny sposób przez umyślne oddanie przeciwnikowi figury, są one jednak stosunkowo rzadkie, a początkujący z reguły tracą najcenniejsze jednostki ze swych hufców przez zwykłe niedopatrzenie, nie otrzymując w zamian najczęściej nic, prócz dodatkowego pogorszenia własnej pozycji.

Kombinacje wymienne nie zawsze jednak są tak proste, jakby się to na pierwszy rzut oka wydawać mogło. Wiemy np., że jeśli możemy bić jakąś figurę dwa razy, a nasz przeciwnik tylko raz może odbić, to na takiej kombinacji zwykle zyskujemy (o ile, oczywiście, nasze figury nie są cenniejsze od figur przeciwnika). Weźmy jednak dla przykładu pozycję następującą:

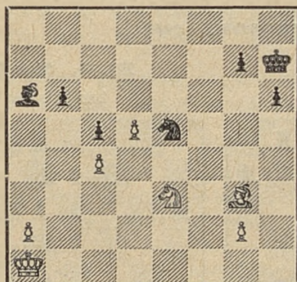

Czarne mogą bić piona e4 dwa razy (Gońcem c6 i Skoczkiem f6), a białe mogą odbić raz tylko — Wieżą e1. A jednak bicie byłoby niekorzystne dla czarnych. Dlaczego? Oto po ew. 1) ... G:e4 białe nie biją Wieżą na e4 — gdyż straciłyby Wieżę i piona za Gońca — ale odpowiadają 2) Wd6:f6! i po 2) ... g:f6, 3) We1:e4 okazuje się, że białe zdobyły dwie figury za Wieżę i piona. Zupełnie taka sama sytuacja powstaje po biciu piona e4 Skoczkiem f6.

Obliczając więc swoje siły, musimy rozważyć, czy przeciwnik nie może unieszkodliwić którejś z naszych figur, odwracając tym samym stosunek sił w przeprowadzonej przez nas kombinacji na swoją korzyść.

Zdarzają się również pozycje, w których figura, wliczona do obrony, wskutek powstania nowej silnej groźby, zmu-

szona jest odejść, zmniejszając liczbę obrońców lub zgoła pozostawiając ważne pole bez opieki. Oto przykład:

Pion c4 atakowany jest przez czarne dwukrotnie, broniony tylko raz. A jednak czarne nie powinny bić tego piona, gdyż przyniesie im to szkodę. Dlaczego? Zobaczmy:

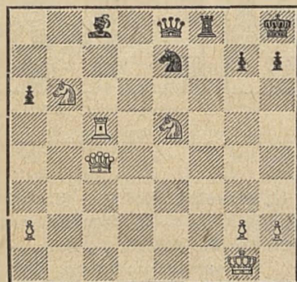
1) ...	**Se5:c4**
2) d5-d6!	**Ga6-b5**

Konieczne — inaczej białe dorobią Hetmana

3) Se3:c4

i czarne nie mogą odbić, gdyż nie złapią później groźnego piona, a w dodatku białe zdobywają jeszcze piona b6, który nie może uciec białemu Skoczkowi.

A teraz przykład odwrotny — już trudniejszy.

Białe mogą bić Gońca c8 trzykrotnie — i tyleż razy bronią go czarne. Wydaje się więc, że Goniec może spokojnie pozostać na c8. A no, zobaczmy:

1) Sb6:c8	**Se7:c8**
2) Wc5:c8	**He8:c8**

Czarne biją spokojnie, licząc, że jeśli teraz białe zabiją na c8 Hetmanem, to odbiją Wieżą i zostanie im Wieża przeciwko Skoczkowi, co byłoby dla nich korzystne. Białe jednak przeprowadzają znaną, ale piękną kombinację:

3) Se5-f7†!

Czarne nie mogą bić Wieżą, gdyż ginie Hetman, grają więc

3) ...	**Kh8-g8**
4) Sf7-h6†	**Kg8-h8**

Niewiele się na pozór zmieniło — ale teraz następuje niespodzianka:

5) Hc4-g8†!!	**Wf8:g8**
6) Sh6-f7 mat!	

Strata materialna powstaje nie tylko wtedy, gdy tracimy większą ilość równorzędnych figur, niż nasz przeciwnik. Tracimy również w wypadku wymiany silniejszej figury za słabszą. Nazywamy to „stratą jakości".

Jest rzeczą oczywistą i jasną dla każdego, że każda z figur szachowych ma nieco inną wartość od pozostałych. Wartość ta polega w pierwszym rzędzie na **swobodzie działania.** Dlatego to najsilniejszy jest Hetman, który może poruszać się w ośmiu kierunkach, dlatego też Wieża jest silniejsza od Gońca, gdyż choć obydwie te figury mają nieograniczoną długość ruchu i możliwości działania w 4 kierunkach, Wieża może stawać na wszystkich polach szachownicy, a Goniec jest związany z polami jednej barwy. Nad Skoczkiem Wieża góruje długością ruchu.

Wartość figur omówimy dokładniej w następnych numerach. Obecnie podamy tylko praktyczną wskazówkę, która pozwoli nam na razie oceniać tę wartość przy ew. kombinacjach wymiennych z dostateczną w większości wypadków dokładnością. Oto ustalamy te wartości w punktach, przy czym:

Hetman	= 9 punktów
Wieża	= 5 „
Goniec	= 3 „
Skoczek	= 3 „
pion	= 1 punkt.

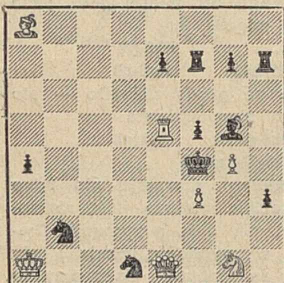
Wartość piona podana wyżej obowiązuje tylko na początku partii. Król, oczywiście, stoi ponad wszelkie porównanie wartości.

PROBLEMY

Redaguje M. Wróbel, Kraków, Sereno-Fenna 2/2

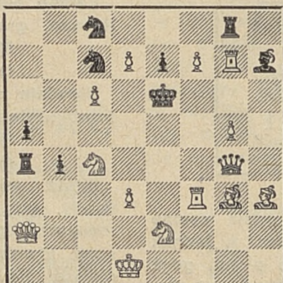
I ROCZNY KONKURS MIĘDZYNARODOWY 1948.

249. W. H. Haring,
Shipluiden

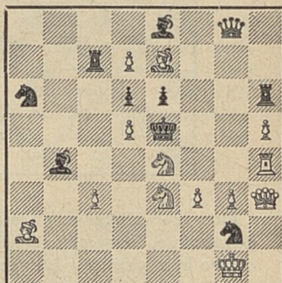
2x

250. S. Pituk,
Banska-Stiawnica

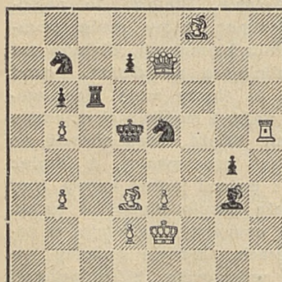
2x

251. O. Stocchi,
Langhirano

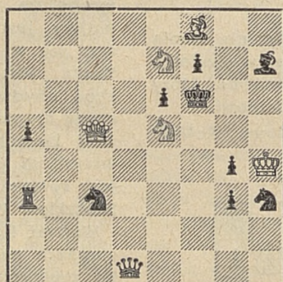
2x

252. A. Chicco,
Genova

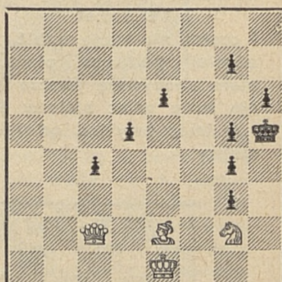
3x

253. A. Goldstein,
Łódź

3x

254. F. Richter,
Zelec

3x

ROZWIĄZANIA ZADAŃ

234. A. Ellerman 1. Sc4! Biała poprawiona obrona i 2 maty zamienne. 1. Sg6? Sd4! 1. Sf7? Gh7! 1. Sc6?, Ge6!

235. J. B. Santiago 1. Hb7. Poprawione obrony, tematowa figura Sc5. Obu autorom dziękuję za dedykację.

236. L. Vazquez 1. Kd7! Wiązanie i uwolnienie dwu b. pionów.

237. M. Havel 1. Kc8!! — 2. Gc5†; Hb1, 2. Sb5†; Hc3, 2. Gc3; dwukrotne uwolnienie białego S.

238. L. Larsen 1. Sa6 tempo. Se5, 2. Sd6; Gc5, 2. Sc5; Gd8, 2. Sb8.

239. V. Pachman 1. He2 — 2. He7; Hd8, f3Hh4, 3. fg4x; Hh4! 2. f4!, gf3, 3. Hf3x; He2, 2. Ke2; Piękny mat zamienny po Hh4; w przygotowaniu mieliśmy 2. Wh4†.

KONKURSY

POLSKI ZWIĄZEK PROBLEMISTÓW II Konkurs. 2×, 2× „white to play" i 3×. Adres: H. Solski, Warszawa, Fałata 6 m. 4 do 31.X.48. Po trzy nagrody w dziale. Sędziowie: 2× M. Wróbel, 3× A. Goldstein.

WĘGIERSKI BIULETYN (HUNGARIAN BULLETIN) ogłasza międzynarodowy konkurs na 2× o następującym temacie: „dwa lub więcej matów w przygotowaniu zostaje powtórzonych w grze rzeczywistej, ale na inne posunięcia czarnych (wykluczone są tematowe gry czarnych z przygotowania). A więc zamiana punktów strategicznych. Jako przykład może posłużyć następująca 2×. E. Ruchlis, I — II nagr. Świerdłowski Kom. Sport. 1946 -5s1g-G2S4-3p2Hs - 1G1k4-w7-3P3w-S6p - 1g1 WW2K-2×. Przygotowanie: Wd4 2. Sc3× i Gd4 2. He4× a więc Grimshaw. 1. d4 i teraz Gd3 2. Sc3× i Wd3 2. He4× czyli te same maty na inną parę Grimshaw. Po biciu na d4 powstaje para matów zamiennych, ale ta nie należy do tematu, chociaż jest wartościowym uzupełnieniem. Pożądane są złudne rozwiązania, jak w przykładzie 1. Gf2?

Zadania nadsyłać do dnia 31.XII.48 — adres Hungarian Bulletin, Zoltanutca 6 Budapest. Nagrody książkowe. Sędzia F. Fleck.

KAMRATERNA Klub Szachowy ogłasza konkurs na 2×. Najwyżej dwie prace od autora. Termin 31.X.48, adres H. Hultberg, Odengatan 35 III Stockholm, Szwecja. Nagrody 40, 25 i 15 Kr. Sędzia G. Anderson.

IRENE 2×, półroczny, dwie nagrody, adres: H. B. F. Boumeester, Bankstraat 11 Utrecht, Holandia.

MEMORIAŁ M. FEIGLA — SCHACH—MAGAZIN. Ku uczczeniu pamięci wiedeńskiego mistrza M. Feigla rozpisuje Schach-Magazin konkurs pod następującymi warunkami: Każdy kompozytor nadsyła jedną 2× i jedną 3×, zadania na dwóch diagramach, na jednym nazwisko i adres autora, drugi diagram tylko z rozwiązaniem. Termin 31.XII. Adres: R. Mayer, Wien XVI, Lorenz-Mandlgasse 16 Austria. Sędziowie: Buchwald i Hassberg.

WYNIKI KONKURSÓW

MEMORIAŁ MARIENSTRASSA — II międzynarodowy konkurs Dziennika Łódzkiego.

Dwuchodówki:

I nagroda F. Fleck (nr 255) 1. Sd8! Dobry wstęp oddaje trzecie pole K i inscenizuje interesujący temat — czyli kolejne blokowanie trzech wolnych pól królewskich z równoczesnym włączaniem białych figur na drugie pole.

II — III nagroda ex aequo M. Pfeiffer (nr 256) 1. Sc6! Rekordowa kompozycja o 6 blokowaniach dwóch wolnych pól królewskich po 3 blokowania na pole. Konstrukcja jak na trudny temat zadowalająca, jedyną słabością jest mało aktywna pozycja półzwiązania.

II — III nagroda ex aequo W. Suchodolski (nr 257) 1. Sf5. Przygotowanie: Hf4 2. He2× i Gf4 2. We7×. Po wstępie następuje zamiana mata, przy czym teraz figurą matującą jest skoczek.

Wzmianki zaszczytne: 1. i 3 L. Bata 2. G. Mathot. Pochwały: 1. L. Bata 2. W. Suchodolski (nr 258) 1. Ha7! Blokowanie dwóch wolnych pól królewskich z quasi unikaniem duali. Wstęp tematowy, konstrukcja poprawna.

3 pochwała W. Michalak (8-3S4-2wGW-3k1G2-H2g3h-1P6-KP6-3S4) 1. Ga3. Interesujący drobiazg o dwóch parach poprawionych obron, które tworzą Grimshaw.

Pochwały bez kolejności L. Larsen, F. Cieślak, T. Ebend i R. Ponomarew.

Sędziowie: J. R. Neukomm, Budapest i M. Wróbel.

Na wyróżnienie zasługuje zarówno liczny udział polskich problemistów, jak i duży sukces w turnieju. Szczególnie kompozycje nowego naszego problemisty W. Michalaka z Pruszkowa, którego jedno, niestety niepoprawne zadanie było poważnym kandydatem na nagrodę i drugie

odznaczone pochwałą zdają się dobrze wróżyć. Liczymy, że te nadzieje nie zawiodą i częściej będziemy spotykać problemy tego młodego kompozytora.

SCHWEIZER ARBEITER SCHACH 1947.

Dwuchodówki:

I nagroda M. Wróbel (nr 259) 1. He5. Poprawione obrony z czarnym H jako figurą tematową są naogół rzadkie, gdyż H stawia duże trudności konstrukcyjne. Ze względu na specyficzne walory tematu zaproponowałem ten typ poprawy nazwać „tematem warszawskim", ale nazwa jak dotąd nie przyjęła się.

II nagroda C. Goldschmeding -4sS2-K2P2 w1-2k2ggW-1S2pp2-PP6-8-3H4-8- 2× 1. Hd3, Półzwiązanie połączono zgrabnie z uwolnieniem białego piona oraz dorabianiem figur. Obawiam się tylko, czy nie ma jakiegoś poprzednika, gdyż tego rodzaju łączenia były często opracowywane.

III nagroda dr R. Ryf -HG2K1S1-1p2S3-4k3-2sW3p-1pw5-6s1-4w2g-5GW1- 2× 1. Ha5! Poprawione obrony dwóch czarnych skoczków. Pozycja ekonomiczna, choć sama koncepcja nie wydaje się zbyt oryginalna.

Poza tym przyznano 3 wzmianki zaszczytne, ale nie podano autorów. Sędzia J. P. Pedersen.

Trzychodówki:

I nagroda E. Pedersen II nagroda S. Herland -1W6-2pp3p-p2P4-P6K-S3kP2-4Ps1G--3P2H1-8- 1. Wb6, cb6 2. Sb6, c6. 2. Wb4†; c5. 2. He2!; cd6. 2. Wd6. Pickaninny czarnego piona c7, w ekonomicznym układzie przy trzech matach wzorowych. Wzm. zaszcz. E. Rusenescu. Sędzia J. P. Pedersen.

THE CHESS CORRESPONDENT 1947/48. meredith.

Dwuchodówki

I nagroda O. Strerath (nr 260) 1. Hh4. Przygotowanie: G- 2. Wc4× i Gd4 2. W4e3×. Po wstępie figurą tematową staje się Sf4, który w formie „reciprok" daje parę wariantów S- 2. W4e3× i Se2. 2. Wc4×. Interesujący pomysł.

II nagroda L. May -hW6-p7-H3P3-3kP3-3P4-1W4S1-6K1-G7- 1. Ha2! Kompozycja w starym stylu, ale z doskonałym wstępem i 2 szachami na odlew.

III nagroda J. Buchwald IV nagroda M. Wróbel (nr 261) 1. Hd2. Dwie pary poprawionych obron, wykonanych jedną figurą. Jest to nowość przynajmniej w formie meredith. Naturalnie tego rodzaju koncepcję mogą wykonać jedynie dalekobieżne figury, przede wszystkim G i W.

V nagroda J. J. Cornejo. Wzmianki zaszczytne 1. E. Hassberg -K7-8-1SkP4-3W4-1g6-3P4-4S1G1-1W4G1- 1. Wb3. Poprawione obrony z cz. G. jako figurą tematową; szczególnie ładne są dwa blokowania po Gc5 i Gd6. 2. V. Eaton. 3. J. J. Cornejo. 4. O. Stocchi. Pochwały: 1. E. Palkoska. 2. E. Holladay. 3. L. Loewenton. 4. Vane Bor -8-2p1W3-Hp3k2-3s1p1-K-5p2-G7-gg6-8- 1. He2. Stanowczo za nisko sklasyfikowane; przeprowadzenie unikania duali w obronach Sb4 i Se3 jest niełatwe do wykonania w tak szczupłym materiale.

SZACHMATY W Z. S. R. R. 1947

Dwuchodówki

I nagroda A. Kopnin (nr 262) 1. Ge4! Poprawione obrony z 3 figurami. Poprawki stanowią blokowanie pola wolnego e4, tak że możemy mówić o polu węzłowym. Dobry wstęp i oryginalny mechanizm słusznie postawiły ten problem na czele konkursu.

II nagroda L. Zagorujko -5H3-1S2PP2-4kwg1-W1g3G1-G2W1pp1-3s4-8-5K2 1. Hh8. Trzykrotne blokowanie wolnych pól królewskich przy doskonałym wstępie, oddającym dwa dalsze wolne pola. Ale nie widzę ratunku przed ubocznym rozwiązaniem 1. Hd7†.

III nagroda A. Keirans.

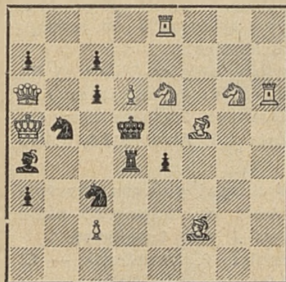
Wzmianki zaszczytne 1. M. Wróbel (nr 263) 1. Hd7 W pozycji tempowej czarne blokują cztery razy wolne pola królewskie przy równoczesnym włączaniu białych figur na drugie wolne pola, podczas, gdy trzecie wolne pole łapie matująca figura. Rekordowa kompozycja o identycznie tym samym temacie, co 2× Flecka z memoriału Marienstrassa.

2. E. Ruchlis. 3. R. Ponomarew. 4. J. Swane. 5. A. Jarosławcew, 6. G. Boleraw.

Pochwały 1. A. Bratczenko. 2. L. Bata. 3. S. Arzumanian, 4. W. Watts. 5. W. Bron. 6. P. ten Cate. Sędzia L. Łoszyński.

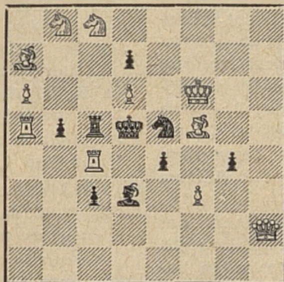
DZIENNIK ŁÓDZKI — MEMORIAŁ Z. MARIENSTRASSA 1947

255. F. Fleck
I nagroda

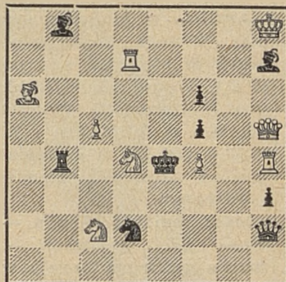
2x

256. M. Pfeiffer
II — III nagr. ex ae.

2x

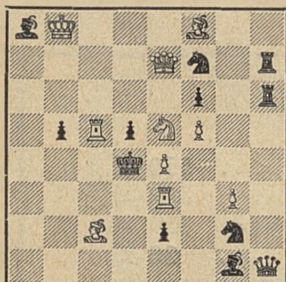
257. W. Suchodolski
II — III nagr. ex ae.

2x

DZIENNIK ŁÓDZKI

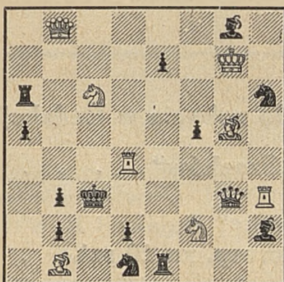
258. W. Suchodolski
2 pochwała

2x

SCHW. ARB. SCHACH 1947

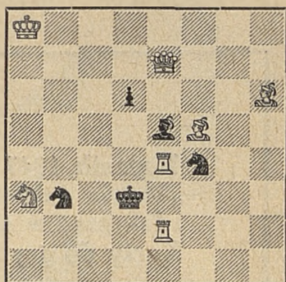
259. M. Wróbel
I nagroda

2x

THE CHESS CORR. 1947

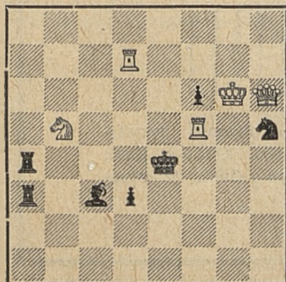
260. O. Strerath
I nagroda

2x

THE CHESS CORR. 1947

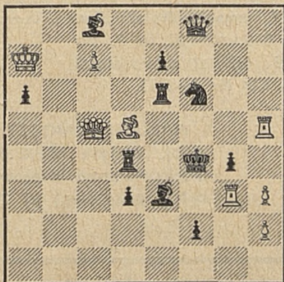
261. M. Wróbel
IV nagroda

2x

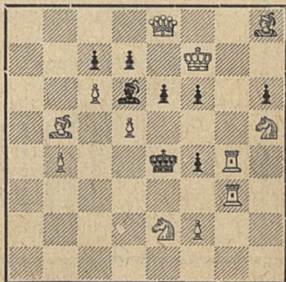
S Z A C H M A T Y W Z. S. R. R.

262. A. Kopnin
I nagroda

2x

263. M. Wróbel
1. wzm. zaszczytna

2x

KRONIKA ZAGRANICZNA

ANGLIA. W jubileuszowym (75 lat istnienia) turnieju klubu w Plymouth wziął udział dr M. Euwe, zdobywając I nagrodę (5 p.). Równą z nim ilość punktów osiągnął F. Kitto, 3)G. Wood 4,5, 4) D. Horne 3,5, 5) i 6) A. Thomas i W. Winter (!) po 3, 7) P. List 2,5, 8) R. Bruce 1,5. Euwe przegrał z Woodem, zremisował z Hernem i Thomasem.

Mecz radiowy Anglia — Australia dał wynik 5:5. Golombek — L. Steiner 0:1 (partia grana na turnieju w Karlovych Varach, zaliczona do wyników meczu!) Alexander — Purdy 0,5:0,5, Broadbent — Koshnitzky 0:1, Winter — Pikler 0,5:0,5.

SZWAJCARIA. Turniej w Bernie. Christoffel i Gygli po 8,5, Blau 8, Grob 7,5, Hedinger 7, Batchinsky, Ehrat, Sauberli i Tordion po 6,5. Uczestników 26, system rozgrywek szwajcarski.

HISZPANIA. Mistrzostwo kraju na 1948 r. 1) Perez 6,5, 2) Saborido 6, Fuentes 5, Sanz i Toran po 4,5, Casas 3. W turnieju nie brał udziału Medina.

Turniej międzynarodowy w Gijon: 1) Rico 8, B. Wood 7,5, F. Perez, Toran i L. Prins po 6,5, Golmayo 5,5, Gonzales 4,5, Saborido 4, Clotas 2,5, Alvarez 2,5, Olmo 1, Gallego 0.

HOLANDIA. W drugiej połowie września odbędzie się mecz o mistrzostwo kraju między dr Euwem i van Scheltinga.

Mistrzostwo kobiet: F. Heemskerk — C. Roodzant 4,5:3,5.

AUSTRIA. Mistrzostwo kraju na r. 1948. 1) Galia 13, 2) Müller 12,5, 3) i 4) Gragger i Kaliwoda po 11, 5 — 7) Kinzl, Lambert i Busek po 10,5. Mistrz Wiednia, Beni, na 16 miejscu.

B-58302 — Drukarnia Z M P, Warszawa